

ถึงเวลาปลูก [[จิตวิญญาณ]] ความเป็น [[ครู]] ก่อนจะไปถึงการศึกษาไทย 4.0

นำเสนอด้วย : 29 เม.ย. 2560

การที่ประเทศไทยจะก้าวพ้นจากกับดักไปสู่ยุค “ไทยแลนด์ 4.0” นโยบายด้าน “การศึกษา” ก็ต้องก้าวตามให้ทันด้วย ซึ่งแนวทางการขับเคลื่อนการศึกษาไทย 4.0 นอกจากปรับปรุงตำราเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตร และผลักดันให้เด็กสร้างนวัตกรรมทางการศึกษาผ่านโครงงานต่างๆ เพื่อพัฒนาทักษิณ ซึ่งต้องลงไปถึงระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น ยังมีสิ่งสำคัญอีกเรื่องที่ต้องคำนึง คือ การพัฒนา “จิตวิญญาณ” ความเป็นครูให้เพิ่มมากขึ้นด้วย เพราะต้องยอมรับว่า ปัจจุบันบางคนก็แคลอาคีด้าเชิง “ครู” ทำมาหากินเท่านั้น

พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีและรัฐบูรุษ เดຍอธิบายถึงลักษณะของ “ครู” ว่า ครูมีหลายแบบ มีทั้งครูอาชีพ ครูมืออาชีพ และอาชีพครู ซึ่งแต่ละแบบก็มีความแตกต่างกัน “อาชีพครู” คือ ครูที่ใช้วิชาที่รู้เรียนมาเป็นเครื่องมือในการเลี้ยงชีพ ไม่ได้เป็นครูด้วยความรักสมัครใจ แค่สอนจนไปวันๆ ศิษยจะเข้าใจหรือไม่ก็ไม่สนใจ ขอให้มีเงินเดือนตามวิทยฐานะก็พอ ส่วน “ครูมืออาชีพ” ก็คือครูที่สอนแก่มีเทคนิคดูงาน ในการสอนดี ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องที่ดี แต่ “ครูอาชีพ” กลุมนี้คือผู้ที่มีจิตวิญญาณความเป็นครู เป็นครูด้วยจิตและวิญญาณ โดยยึดตัวลูกศิษยเป็นศูนยกลาง หวังไย อาจารลูกศิษย์ ทำท่วมถึงทางเพื่อให้ศิษยเป็นคนดี

เมื่อดูจากการนิยามเช่นนี้แล้ว คงต้องยอมรับว่า “ครู” ส่วนใหญ่ของประเทศไทยคงเป็นแบบ “อาชีพครู” มากกว่า เพราะระบบต่างๆ ในปัจจุบันล้วนทำให้ครูทางไกลจากความเป็นครูอาชีพมากขึ้น ทั้งภาระงานต่างๆ ที่เพิ่มขึ้น ทำให้ไม่ได้ใส่ใจนักเรียนมากเท่าก่อน หรือการคัดเลือกครูผู้สอนที่เน้นว่าต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญสูงในสาขาวิชานั้นๆ เท่านั้น จะมีความรับรู้และสามารถสอนได้โดยไม่ได้มองว่าคนนั้นมีความตั้งใจที่จะสอนอย่างครูอาชีพ

นางนฤมล แก้วสัมฤทธิ์ ครูประจำชั้นการเรียนชุมชนชาวไทยภูเขานกรูป อ.อ้อมผาง จ.เชียงราย
หนึ่งในผู้ได้รับการพิจารณาคัดเลือกให้ได้รับรางวัล “คุณภาพ” ปี 2560 มูลนิธิรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรี
สะท้อนความคิดเห็นของครูฯ ที่มุ่งเน้นการส่งสอนลูกศิษย์ให้เป็นคนดีในสังคม หรือสื่อสารความเป็นคนดีให้ลูกศิษย์ “ครูอาชีพ”
แต่ต้องสอนไปถึงทักษะชีวิตทางๆ การทำให้ลูกศิษย์เป็นคนดีในสังคม หรือสื่อสารความเป็นคนดีให้ลูกศิษย์ “ครูอาชีพ”
จึงเป็นเรื่องสำคัญมากของระบบการศึกษาไทย ปัญหาด้านคุณภาพและมาตรฐานการเรียนการสอน ให้เป็นคนดีต้องเน้นอยู่ใน
อย่างรัฐบาลก็มีนโยบายฯ เติกร่องน้ำ และติดตาม แต่ตามมาตรวบรวมการในการสร้างให้เป็นคนดีต้องเน้นอยู่ใน
เพาะเน้นเรื่องของนวัตกรรมดีๆ สร้างคนเก่งมากกว่า เพาะเป็นสิ่งที่สามารถวัดผลงานให้เห็นเป็นรูปธรรมได้
ทั้งที่จริงแล้วจะต้องสร้างไปควบคุกคัน ทั้งเก่งและดี มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ไม่ผลักภาระให้แก่คนอื่น
ซึ่งผลลัพธ์ทางการสอน เช่นนี้ไม่ใช่สิ่งที่จะสามารถวัดได้
และการจะสร้างให้คนเป็นคนดีเป็นกระบวนการที่ต้องใช้ความพยายามและเวลา

บทพิสูจน์ที่เห็นชัดที่สุดก็คือ ตัว “คุณณัล” เอง ซึ่งถือเป็นครูเพียงคนเดียวของศูนย์ฯ กรุ๊ป ที่ยังคงสอนน้อยอย่างทุ่มเทตลอดมา ไม่พื้นที่ทางไก่ลุธรักันดาร ยังต้องใช้เวลาเกือบห้าชั่วโมงในการสัมภาษณ์ ที่ทำจะสะท้อนให้บุคคลภายนอกได้เห็น ทั้งที่จริงแล้วจะเลิกพาณต่อความลับมากก็ได

แต่นั่นเพราคุณมีความอดทนและเสียสละสมกับจิตวิญญาณของความเป็นครูอย่างมาก

“แรกๆ ที่มาประจำที่นี่การคุมนาคมก็ลำบาก ชาบันยก่อน ไม่เห็นความสำคัญของการเรียน เพราะมองว่ามีข้าวให้กินก็พอแล้ว ขณะที่การสาธารณสุขไม่มีชีงต้องทำทุกอย่างที่นักหน้าที่ของความเป็นครู ทั้งการไปอบรมจากบุคลากรทางการแพทย์เพื่อช่วยตรวจหาแมลงเรียในโรงเรียน ตรวจให้ชาวบ้าน ต้องมีการเจาะเลือด จายยา พนยา ช่วยชาวบ้านหารายได้ ช่วยให้เด็กได้มีเงินในการเรียนต่อระดับสูงๆ ซึ่งการที่เราไปทำหน้าที่ไม่ใช่ครู ทำให้ชาวบ้านเขามองว่า ครู เป็นตัวแทนของในหลวงที่ไปอยู่กับเขา ไปช่วยเหลือเขา ซึ่งคำนี้สูงคามากสำหรับตัวเอง เลยคิดว่าจะทำอย่างไรเพื่อให้คุณค่าข้าวဏานำของชาวบ้าน อย่างความสำเร็จของตนคือ สามารถถังให้ลูกศิษย์เรียนจบระดับ ป.ตรีได้ และไปเป็นครูที่โรงเรียนต่างๆ ตรวจตราเวนชัยแคน เมื่อปีดิTEM ก็กลับมาช่วยดูแลน้องๆ ในพื้นที่” ครุณฤทธิ์ เล่า

จะเห็นได้ว่าจิตวิญญาณของความเป็นครูจากคุณถุมล “ได้ส่งผ่านไปอีกเจเนอเรชัน ซึ่ง “หมอมี” นพ.ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.)
กล่าวในงานประชุมวิชาการนานาชาติ มูลนิธิรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรี
จัดโดยมูลนิธิรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรี สำนักงานเลขานุการคุรุสภา กระทรวงศึกษาธิการ
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
และสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.) ว่า
การสร้างครูอาชีพเช่นนี้ไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะเป็นเรื่องของแต่ละบุคคล
ซึ่งจิตวิญญาณของความเป็นครูนั้นบอกไม่ได้ว่าเกิดขึ้นจากอะไร แต่ที่แน่นอนคือ
ไม่ได้เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน การมานั่งฟังเลคเชอร์ หรือการเรียนรู้
แต่มองว่าส่วนหนึ่งอาจเกิดขึ้นได้จากการสัมผัสและได้รับแรงบันดาลใจจากคนที่เป็น “ครูอาชีพ” จริงๆ
ซึ่งแตกต่างจากครูมืออาชีพที่สอนเก่ง ซึ่งเป็นเรื่องของศาสตร์และศิลป์ ตรงนี้สามารถเรียนรู้เอาได้
โดยการถ่ายทอดความรู้และลูกคิษย์ก็ถือเป็นตัวอย่างหนึ่งของการสร้างครูอาชีพที่พัฒนาต่อไป

“อย่างการมีรางวัลสมุดเจ้าฟ้ามหاجักษ์ ซึ่งเป็นรางวัลของสุดยอดครูผู้สร้างการเปลี่ยนแปลงในชีวิตศิษย์ และมีคุณปการต่อการศึกษา ซึ่งจะได้รับพระราชทานรางวัลจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยมีการคัดเลือกประจำทุก 2 ปี ให้แก่ครูจำนวน 11 ประเทศในอาเซียน ประเทศละ 1 คน และมีการจัดงานบุรุษดังกล่าวร่วมด้วย ซึ่งมีครูนักวิชาการจากกลุ่มประเทศอาเซียนและติมอร์-เลสเต เข้าร่วมกว่า 500 คน การเข้ามาสามัคัญกับตัวจริงของ “ครูอาชีพ” ที่ได้รับพระราชทานรางวัล จึงเป็นอีกทางหนึ่งในการสร้างแรงบันดาลใจให้กับครูคนอื่น ซึ่งผมมองว่า ครูอาชีพนั้นนอกจากการเป็นแรงบันดาลใจให้แก่ครูคนอื่นแล้ว ยังคงแปรเปลี่ยนการสอนของตัวเองออก “ไปด้วย” รมว.ศศ. กลาว

อย่างไรก็ตาม นายจิรภพ แจ่มสวาง ครูเชี่ยวชาญโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี ผู้รับการพิจารณาให้ได้รับรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหิดลฯ ประจำปี 2560 ให้ความเห็นว่า การจะสร้างจิตวิญญาณความเป็นครูขึ้นมาในนั้น สวนหนึ่งก็ต้องช่วยลดภาระงานของครูลงด้วย แต่ถ้าหากทางหนึ่งก็ต้องทำให้ครูเข้าใจด้วยว่า ภาระงานที่มากขึ้นนั้นก็ถือเป็นอีกหนาทึ่ของครู เพราะครูอาจรู้สึกไม่ได้ดูแลและการเรียนการสอนอย่างเดียว แต่ดูแลไปจนถึงชีวิตสวนตัวของเด็ก ทำอย่างไรให้เข้าเป็นคนดีขึ้นมาได้ ที่สำคัญคือต้องใส่ใจเด็กทุกกลุ่ม ไม่ใช่แค่เด็กที่เรียนดีหรือปานกลาง เด็กที่มีปัญหา ก็ต้องใส่ใจด้วย ทั้งนี้มองว่า หากมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนกันระหว่างครู และได้สัมผัสกับครูอาชีพตัวจริงจะสามารถช่วยสร้างจิตวิญญาณความเป็นครูขึ้นมาได้ซึ่งเป็นการสอนคุณภาพเป็นคนให้ ลูกศิษย์ สวนการสอนความงามนั้น แนะนำว่าให้พูดพยายามคิดน่วัตกรรมในการเรียนการสอน ซึ่งอาจไม่ต้องเลือกหรือ แต่มีความเหมาะสมกับบริบทและสิ่งแวดล้อม เข้าใจนักเรียนก็เพียงพอ

หากประเทศไทยต้องการก้าวไปสู่ยุค 4.0 เยาวชนที่จะโตขึ้นมารับช่วงต่อหน้าต้องทั้งเก่งและดี ก่อนที่จะไปถึงจุดหมายดังกล่าว ถึงเวลาที่ต้องส่งเสริมและปลูกจิตวิญญาณความเป็นครูหรือ “ครูอาชีพ” ให้เพิ่มมากขึ้นเสียก่อน ซึ่ง “หมออธี” ย้ำว่า นอกจากครูมืออาชีพต้องเป็นแรงบันดาลใจให้ครูคนอื่นแล้ว จะต้องแพร่เรื่องราวเพื่อให้ครูได้สัมผัสกับความเป็นครูอาชีพมากขึ้น davay!!

ขอบคุณที่มาจาก [MGR Online](#) วันที่ 27 เมษายน 2560